Lietas Nr. A420164716
Lietas arhīva Nr. A42-01647-16/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 5.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Kristīne Jandava

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma (reģ.Nr.2245) par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas dome ar 2016.gada 26.janvāra lēmumu Nr.3481 (prot.Nr.67,105.§) "Par apstrīdēto Rīgas domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas 26.11.2015. lēmumu (prot. Nr.58, 7.1.5.apakšpunkts) "Par sociālā dzīvokļa (servisa dzīvokļa) ārpuskārtas izīrēšanu (1.reģistrs)" (turpmāk – Lēmums) nolēmis Rīgas domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas 26.11.2015. lēmumu (prot. Nr.58, 7.1.5.apakšpunkts) atstāt negrozītu.

Ar Rīgas domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas (turpmāk – Izīrēšanas komisija) 26.11.2015. lēmumu (prot. Nr.58, 7.1.5.apakšpunkts) nolemts atteikt piedāvāt ārpuskārtas sociālo dzīvokli /pers. A/, pamatojoties uz likuma "Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 10.panta otro daļu un Rīgas domes 2015.gada 9.jūnija saistošo noteikumu Nr.153 "Par reģistrāciju un palīdzības sniegšanu kārtību dzīvokļu jautājumu risināšanā" (turpmāk – Rīgas domes noteikumi Nr.153) 14.5.apakšpunktu, un piedāvāt īrēt /pers. A/ pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar informāciju no Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļījuma Nr.21224 pieteicējai, pamatojoties uz 2004.gada 14.janvāra pirkuma līgumu, pieder dzīvokļa īpašums /adrese/, kurā pieteicējas dzīvesvieta deklarēta no 2002.gada 15.jūnija.

[1.2] Pieteicēja no 2015.gada 29.oktobra reģistrēta palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 1.reģistrā, kārtas numurs 2015.gada novembrī – 1489, 2016.gada janvārī – 1405.

Pieteicēja ir atzīta par maznodrošinātu personu, ko pamato Rīgas Sociālā dienesta 2016.gada 4.janvāra izziņa /numurs / (statuss piešķirts uz laiku no 2015.gada 1.jūnija līdz 2015.gada 30.novembrim) un Rīgas Sociālā dienesta 2015.gada 28.decembra izziņa Nr.RSD 15-50751 (statuss piešķirts uz laiku no 2015.gada 1.decembra līdz 2015.gada 31.maijam).

Pieteicēja ir persona ar 2.grupas invaliditāti, invaliditāte noteikta līdz 2016.gada 19.novembrim, ko apliecina Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Rīgas apvienotās nodaļas 2015.gada 10.decembra lēmums Nr.30-2015-20579.

[1.3] Saskaņā ar SIA "Projektēšanas Birojs AUSTRUMI" 2015.gada 28.maija tehniskās apsekošanas atzinumu pieteicējas dzīvokļa īpašuma mājas /adrese/, ekspluatāciju nepieciešams steidzami pārtraukt.

Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvojamo telpu apsekošanas komisija 2015.gada 2.oktobrī, apsekojot ēku /adrese/, konstatēja (akts Nr.DMVAK-15-58-akt), ka dzīvojamās mājas /adrese/, pašvaldības dzīvokļu Nr.4 , Nr.5 un Nr.7 iedzīvotājiem nepieciešams izīrēt pagaidu dzīvojamo telpu, un SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" nepieciešams informēt mājas dzīvokļu īpašniekus par dzīvojamās mājas konstrukciju tehnisko stāvokli saskaņā ar SIA "Projektēšanas Birojs AUSTRUMI" 2015.gada 28.maijā sagatavoto tehniskās apsekošanas atzinumu.

Rīgas dome, ņemot vērā iepriekšminētos būvekspertu slēdzienus par ēkas /adrese/, tehnisko stāvokli, kā arī to, ka pieteicēja ir reģistrēta palīdzības saņemšanai 1.reģistrā, secinājusi, ka pieteicējai var izteikt pagaidu dzīvojamās telpas sociālajā dzīvojamā mājā īres piedāvājumu uz laiku līdz sociālā dzīvokļa izīrēšanai reģistrācijas secībā.

[1.4] Izīrēšanas komisijas 26.11.2015. lēmums (prot. Nr.58, 7.1.5.apakšpunkts) atsakot pieteicējai sociālā dzīvokļa izīrēšanu ārpus kārtas ir tiesisks un atstājams negrozīts, jo Izīrēšanas komisija ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pamatoti atteikusi palīdzību, jo lietā nav iegūta informācija, ka pieteicēja atbilstu Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.5 apakšpunkta nosacījumiem, lai pieteicēja varētu pretendēt uz ārpuskārtas dzīvojamās telpas izīrēšanu, proti, pieteicēja nav persona ar 1.grupas invaliditāti vai atsevišķi dzīvojoša 75 gadu vecumu sasniegusi persona, tādēļ sociāla dzīvokļa īres piedāvājums pieteicējai izsakāms reģistrācijas secībā, 1.reģistra ietvaros.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, pamatojot to ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja no 2015.gada 29.oktobra ir reģistrēta palīdzības saņemšanai 1.reģistrā, kārtas Nr.1489, kā arī atzīta par maznodrošinātu personu. Pieteicēja dzīvo viņai piederošā dzīvoklī /adrese /, ar visām ērtībām ar kopējo platību 72 m^2.

Ņemot vērā, ka dzīvojamā māja /adrese/, kurā pieteicējai pieder dzīvokļa īpašums, 2015.gadā ir atzīta par avārijas stāvoklī esošu un mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" plāno atslēgt visas inženierkomunikācijas, pieteicēja ar 2015.gada 9.septembra u n 2015.gada 12.novembra iesniegumiem ir vērsusies iestādē ar lūgumu paātrināt pašvaldības dzīvojamās telpas izīrēšanu.

[2.2] Pieteicēja ir 2.grupas invalīde ar kustību traucējumiem, abas kājas izoperētas ar endoprotēzēm, tādēļ pieteicējas fiziskais stāvoklis nosaka, ka pieteicēja var dzīvot tikai mājas pirmajā stāvā, taču Rīgas domes Dzīvokļu pārvaldes speciālisti pieteicējai ir piedāvājuši vienu istabu sociālās dzīvojamās mājas ceturtajā stāvā. Pieteicēja gatavo dokumentāciju veselības un darbnespējas ārstu komisijai ikgadējai pārbaudei, lai noformētu invaliditātes grupu atbilstoši pieteicējas faktiskajam veselības stāvoklim.

[2.3] Pieteicēja uzskata, ka Rīgas domes pieņemtais Lēmums nav pamatots, jo ņemot vērā lietā esošos faktiskos apstākļus un Rīgas pilsētas Būvvaldes vēstuli, kurā ir norādīts, ka steidzami ir nepieciešamas pārtraukt ēkas ekspluatāciju, sociālās palīdzības nepieciešamība pieteicējai ir reāli

esoša.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2016.gada 13.maijā saņemtajā paskaidrojumā Rīgas dome pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt kā nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā minēto argumentāciju.

[4] Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Uz minēto ir norādījusi arī tiesa, 2016.gada 10.marta vēstulē norādot uz pieteicējas tiesībām lūgt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā *(lietas 20.lapa)*. Pieteicēja šādu lūgumu nav izteikusi. Līdz ar to tiesa izskata lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Lieta ir ierosināta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu.

Tajā pašā laikā tiesa secina, ka pieteicējas pieteikumā ir ietverts prasījums arī Rīgas domes Dzīvokļu pārvaldei pārtraukt prettiesisku un netaisnīgu praksi piedāvāt sociālo dzīvojamo telpu bez ērtībām vai ar daļējām ērtībām vai dzīvojamo telpu ar kopējā lietošanā esošām palīgtelpām. Tiesa secina, ka Izīrēšanas komisijas 26.11.2015. lēmums (prot. Nr.58) un Rīgas domes Lēmums paredz arī piedāvāt īrēt pieteicējai pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

Līdz ar to tiesa skata prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu un par Rīgas domes Lēmuma atzīšanu par prettiesisku daļā par piedāvājumu īrēt pieteicējai pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

[6] Tiesa, izvērtējot administratīvās lietas materiālus un izvērtējot procesa dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Lietā nav strīda, ka pieteicēja no 2015.gada 29.oktobra ir reģistrēta sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 1.reģistrā, taču ir strīds par to, vai:

[7.1] pastāv apstākļi, lai dzīvojamo telpu izīrētu pieteicējai ārpuskārtas, ievērojot sprieduma [1.3.] punktā minētos faktiskos apstākļus un Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.punkta nosacījumus;

[7.2] Rīgas domei ir pamats piedāvāt pieteicējai īrēt pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

[8] Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.punkts noteic, ka Izīrēšanas komisija var pieņemt lēmumu par ārpuskārtas pašvaldības dzīvojamās telpas izīrēšanu:

14.1. personai ar sevišķiem nopelniem (1., 2., 7., 8.reģistrs);

14.2. personai ar noteiktiem ienākumiem – atsevišķi dzīvojošai pensijas vecumu sasniegušai personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar 1. vai 2.grupas invaliditāti, ja saņemts Sociālā dienesta (turpmāk – SD) atzinums, ka personas izdevumi par īri un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, pārsniedz personas ienākumus (7.reģistrs);

14.3. personām ar noteiktiem ienākumiem – atsevišķi dzīvojošai pensijas vecumu sasniegušai personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar 1. vai 2.grupas invaliditāti, vai personām, kuru ģimenēs ir nepilngadīgs bērns, ja viņu īrētajās dzīvojamās telpās nav nodrošināti likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 11.3panta pirmās daļas 1.punktā minētie pamatpakalpojumi, izīrētājs saukts pie administratīvās atbildības par pamatpakalpojumu nesniegšanu un Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvojamo telpu apsekošanas komisija (turpmāk – Apsekošanas komisija) konstatējusi pamatpakalpojumu nesniegšanas faktu (1., 7.reģistrs);

14.4. personai ar noteiktiem ienākumiem – atsevišķi dzīvojošai pensijas vecumu sasniegušai personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar 2.grupas invaliditāti, ņemot vērā SD atzinumu par personas veselības stāvokli un dzīvokļa apstākļiem (1.reģistrs);

14.5. personai ar 1.grupas invaliditāti vai atsevišķi dzīvojošai 75 gadu vecumu sasniegušai personai, ņemot vērā SD atzinumu par personas veselības stāvokli un dzīvokļa apstākļiem (1.reģistrs).

Rīgas dome ir analizējusi pieteicējas faktiskās situācijas atbilstību Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.5. apakšpunkta nosacījumiem. Savukārt pieteicēja uzskata, ka Rīgas dome ir pilnīgi ignorējusi Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.4. apakšpunkta un citu normatīvo aktu nosacījumus, jo pieteicējai ir 2.grupas invaliditāte.

Tiesa konstatē, ka Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.4. apakšpunkts noteic, ka var pieņemt lēmumu par ārpuskārtas pašvaldības dzīvojamās telpas izīrēšanu personai ar noteiktiem ienākumiem – atsevišķi dzīvojošai pensijas vecumu sasniegušai personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar 2.grupas invaliditāti, ņemot vērā SD atzinumu par personas veselības stāvokli un dzīvokļa apstākļiem (1.reģistrs).

Saskaņā ar Rīgas domes noteikumu Nr.153 2.10.apakšpunktu persona ar noteiktiem ienākumiem ir denacionalizētās mājas īrnieks, kura pēdējo trīs mēnešu vidējie ienākumi pēc nodokļu nomaksas vienai personai nepārsniedz 440 *euro* mēnesī, bet, ja dzīvojamo telpu īrē divas un vairāk personas, – vidējie ienākumi nepārsniedz 360 *euro* mēnesī vienai personai un kuru naudas līdzekļu un vērtspapīru uzkrājumi nepārsniedz piecu mēnešu minimālās darba algas apmēru. Līdz ar to Rīgas domes noteikumu Nr.153 2.10.apakšpunkts pēc būtības attiecas tikai uz denacionalizēto māju īrniekiem ar noteiktiem ienākumiem. Savukārt no izskatāmās lietas apstākļiem ir secināms, ka pieteicējai, pamatojoties uz 2004.gada 14.janvāra pirkuma līgumu, pieder dzīvokļa īpašums /adrese/, taču mājas ekspluatāciju ir nepieciešams steidzami pārtraukt. Līdz ar to pieteicēja nav uzskatāma par denacionalizēta nama īrnieci un neatbilst Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.4. apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem.

Tiesa konstatē, ka pieteicējas faktiskā situācija neatbilst arī Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.5. apakšpunkta nosacījumiem, jo pieteicējai nav 1.grupas invaliditāte vai pieteicēja nav atsevišķi dzīvojoša 75 gadu vecumu sasniegusi persona, kā arī citiem Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.punktā noteiktajiem nosacījumiem.

Līdz ar to tiesa nekonstatē pamatu labvēlīga administratīvā akta izdošanai pieteicējai par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu.

Tajā pašā laikā tiesa konstatē, ka pieteicēja argumentu par Lēmuma neatbilstību Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.4. apakšpunktam ir izteikusi arī apstrīdēšanas iesniegumā Rīgas domei, taču Rīgas dome nav Lēmumā devusi savu vērtējumu par pieteicējas faktiskās situācijas atbilstību minētajai tiesību normai, tādējādi apstrīdēšanas stadijā neizvērtējot pieteicējas norādītos argumentus iestādes stadijā un nesniedzot skaidrojumu pieteicējai par Rīgas domes noteikumu Nr.153 14.4. apakšpunkta piemērošanu. Kaut arī minētais arguments nav pamats Rīgas domes Lēmuma atzīšanai par prettiesisku, taču minētais nav uzskatāms par labu iestādes praksi.

[9] Pieteicēja apstrīd arī Rīgas domes piedāvājumu izīrēt sociālo dzīvojamo telpu bez ērtībām vai daļējām ērtībām vai dzīvojamo telpu ar kopējā lietošanā esošām palīgtelpām.

Rīgas dome, ņemot vērā būvekspertu slēdzienus par ēkas /adrese/, tehnisko stāvokli un to, ka pieteicēja ir reģistrēta palīdzības saņemšanai

1.reģistrā, secinājusi, ka pieteicējai var izteikt pagaidu dzīvojamās telpas sociālajā dzīvojamā mājā īres piedāvājumu uz laiku līdz sociālā dzīvokļa izīrēšanai reģistrācijas secībā (2016.gada janvārī pieteicējai bija 1405 kārtas numurs reģistrācijas secībā). Pieteicējai ir piedāvāta pagaidu dzīvojamā telpa – viena istaba sociālajā dzīvojamā mājā ar daļējām ērtībām nama 4.stāvā, taču pieteicēja ir 2.grupas invalīde ar kustību traucējumiem, abas kājas izoperētas ar endoprotēzēm, tādēļ pieteicējas fiziskais stāvoklis nosaka, ka pieteicēja var dzīvot tikai mājas pirmajā stāvā.

No Rīgas domes noteikumiem Nr.153 ir secināms, ka pagaidu dzīvojamās telpas tiek piešķirtas nepieciešamības gadījumā uz laiku, kamēr attiecīgai personai pienāks kārtas numurs reģistrācijas secībā attiecīgajā reģistrā dzīvokļa izīrēšanai. Pieteicējas gadījumā piešķirot dzīvokli saskaņā ar 1.reģistra nosacījumiem būs jāpiemēro attiecīgie dzīvokļa piemērotības kritēriji, kas ir noteikti Rīgas domes noteikumos Nr.153. Taču piešķirot pagaidu dzīvojamo telpu tiek novērsta krīzes situācija, ka persona attiecīgo laika periodu paliek bez dzīvesvietas, un Rīgas domes noteikumu Nr.153 2.9.apakšpunkts paredz, ka pagaidu dzīvojamā telpa ir dzīvojamā telpa mājā ar kopējā lietošanā esošām palīgtelpām vai istabu plānojuma sociālajā dzīvojamā mājā.

Līdz ar to Rīgas domes noteikumi Nr.153 paredz tiesības izīrēt kā pagaidu dzīvojamo telpu istabu sociālajā mājā, kā tas ir paredzēts Izīrēšanas komisijas 26.11.2015. lēmumā (prot. Nr.58) un pieteicējas pārsūdzētajā Rīgas domes Lēmumā. Tiesa arī attiecīgajā daļā atzīst Rīgas domes Lēmumu par tiesisku.

Savukārt jautājums par konkrētas piedāvātās pagaidu dzīvojamās telpas konkrētā adresē piemērotību pieteicējas vajadzībām, vērtējot ērtības, stāvu un citus kritērijus, ir skatāms atsevišķa prasījuma ietvaros, kur ir ievērota pirmstiesas apstrīdēšanas kārtība. Šajā lietā izskatāmajā Rīgas domes Lēmumā ir paredzēts tikai piedāvāt īrēt pieteicējai pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā, nenorādot konkrētu dzīvojamo telpu.

Tajā pašā laikā tiesa Rīgas domei norāda, ka piešķirot arī pagaidu dzīvojamo telpu ir jārēķinās ar to atbilstību pieteicējas medicīnas dokumentos norādītajām vajadzībām, piemēram, izvērtējot, vai ir pieļaujams piešķirt dzīvojamo telpu augšējos nama stāvos.

[10] Izvērtējot lietas faktiskos apstākļus saistībā ar piemērojamām tiesību normām, tiesa secina, ka nav pamats labvēlīga administratīvā akta izdošanai pieteicējai par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu, kā arī nav atzīstams par prettiesisku Rīgas domes Lēmums daļā par piedāvājumu īrēt pieteicējai pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu (reģ.Nr.2245) par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par ārpuskārtas sociālā dzīvokļa piešķiršanu un Rīgas domes 2016.gada 26.janvāra lēmuma Nr.3481 atzīšanu par prettiesisku daļā par piedāvājumu īrēt pieteicējai pagaidu dzīvojamo telpu – istabu sociālajā dzīvojamā mājā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese K.Jandava